

je pri obilnosti cvetja po močni rōsi tiho, voljno vrēme, imajo čbele bogato pašo, tó je prava medēna rōsa; od druge, de bi od neba padala, se nismo mogli še svoje žive dni prepričati. Ako smo ravno za čbelami pogostoma hodili, in jih pri njih berilu marljivo oblezovali, se nam je le en samkrat primerilo, de smo jo, pa le samo našli, ki je mano druge baže lizála.

Kakor ima vsakoverstno drevó večidel svoje lastne gosēnce, ktere se od njegoviga perja redijo: ima tudi skorej vsaka veči rastljina svoje lastno mišičevje (uši, Blattläuse), ki živi od sladkiga sóka nar mlajših mladičic ali peresc, in sicer v neštevilnih trumah, med kterimi boš z lastnimi očmi nar manj po sedem živih rodov naštel, — na mnogih rastljinah večkrat močno razločenih v farbah in podobah.

Ognusik (Excremente) mnogoverstniga mišičevja se prikaže pod podobo majčkniga, vender vidljiviga dolglatiga mehurčka ali kančka, kakor bistre vōde; ko pade nižej na kako drevesno peró, postane belkast in svetel madežik; taciga, ali tako mano lizati, smo le enkrat čbelo našli; sicer pa muhe in drugi manji merčesi, večkrat v obilnim številu pričijoči, take madeže proti polizujejo; zakaj, če mišičevo vejo pri sončnim vremenu dregneš, celi oblaki taciga merčesa iz nje odleté. Mravljinici ga pa nimajo jezička, kaj taciga polizati; gredó tedaj višej do samiga mišičevja, in tam čakaje, in se po njem sprehajaje, vsako tako butarico proti poprimejo in povžijejo. Naj veči čudo je tó, de mravljinici po celim bleku mišičevja, po starih in mladih rodovih, takó z lahkama hodijo, de nikogar ne pritisnejo ali kaj opraskajo; mišičevje se popolnoma takó tiho zaderži, kakor de bi mravljinici clo nič po njem ne hodili!

Poskerbi tedaj, de ne bo clo nič mišičevja na drevesih; mravljinici ne bodo več potem na-nje hodili navadniga sladkiga živeža iskat, — in cekin je naš! — —

Ko bi pa vender še kak posamezen mravljinic, pozablivši ali pomotivši se, na tvoje drevó zašel, nikar se ne boj od njega kake škode; če pred uro rojenimu mišičjimu detetu po njem hodé, clo nič žaliga ne stori, tudi tvoje drevó ne bo od njega škode terpelo.

Ali ni pri temle nekaj pomote? Kar Vam mišičevje na drevesih nadleguje, na nedolžne mravljinice, ki še njih prebivališa snažijo, zvracujete! —

Kar pa mravljinško poškodovanje sadja vtiče, nismo še nikoli našli, de bi kaj družiga jedli kakor hruške in precmagane, to je, prezrele fige; pri temle so pa takó dovoljni, de, dokler ene hruške ali fige do čistiga ne snedó, se druge ne lotijo.

Če pa želiš, de bi, pri zrejanju taciga sadja, ti ga clo pri miri pustili, postavi jim ob tacim času k deblu pod drevó kosic cukra, poišči mravljinca — ako je več mravljiš, iz vsaciga po eniga — in ga deni na cukar; takó jim boš prav vgodil, dolgo pot na drevó skrajšal, in dokler bodo imeli nad cukram zadosti živeža, ne bodo dalje hodili, iskat ga — in cekin je naš! — — Pevci! za dva cekina, ali se ne bo dalo imenovano „slovó“ zapeti? — —

V. V.

Za Ljubljanski muzeum kaj.

Iz Kobiljeglave poleg Štdanjela na Goriskim smo unidan tale dopis prejeli: 28. dan Velkitravna so v neki soseski na terdim Krasu, Volčjigrad imenovani, v Stanovski komisii, pri zniževanju neke hiše černe škerle vun jemali. Med nekimi preterganimi škerlami so znamenje ribe z njenimi pravimi košicami in udi našli; vsaka nar manjši košica je bila natanjko na kamnu vtisnjena viditi. To je čuden prikazik, kakó de je ta riba v terd kamen prišla in sicer na visokim, skorej nar bolj terdim Krasu. *)

A. B.

Urno, kaj je noviga?

(Kje so pač letas muhe ostale?) Dozdej je le poredkama kaka viditi.

(Na Angležkim v Landsdalju) je unidan neki konj cerknil, ki je starost do 42 let dosegel. Dva dni pred smertjo je še po navadi delal.

Prošnja.

Častiti pisatelji, ki so nam že davnej kake sestavke za natis v Novice poslali, nej nam nikar za zlo ne vzamejo, če dozdej še niso mogli na svitlo priti. Odloženo ni opušeno. Kar ni samó za danes pisano, vrednosti ne zgubi, akoravno tudi pozneji med občinstvo pride.

Vredništvo.

Opomba.

Nej častiti prejemniki Novic bukvozeze opomnijo, de bodo pri vezanju „Vinoreje“ predgovor, ki je današnjemu listu pridjan, začetku te knjige, to je precej po zaglavnim listu privežali. Perstavek k Vinoreji, namreč popis na Dolenskim, na Hrovaški meji in na Štajarskim znanih tertnih plemen bo berž ko bo mogoče sledil.

Vredništvo.

Današnjemu listu je perložen list Nr. 26 8. perdjan.

*) Mi smo gosp. A. B. za to oznanilo prav hvaležni, zakaj po pričevanju v teh rečeh dobro najdeniga gosp. Freyerja je to prva najdba okamnene ribe na Krasu. Gotovo je, de je nekdej takej vōda bila in de je zgorej imenovana ribja podoba in njeni ostanjki, nekdej živa riba bila, ktera je tukaj po odteku vōde ostala in scāsama okamnēla. Dozdej je bilo na Krasu že veliko okamnjenih červec, polžev i. t. d. najdenih, ribe pa še ne.

Naš dragi pisatel A. B. je tedaj prijazno poprošen, de bi pripomogel, de bi natis te ribe, z škerlam in vsimi košicami vred, v Ljubljanski muzeum prišel, kjer vse take reči z posebno skerbjo naberajo in shranjujejo. Za kakiga družiga človeka nimajo take reči nobene posebne vrednosti; v muzeumu so pa kar zlo obrajtane. Razun tega pa gosp. A. B. še prosimo, de bi k temu tudi natanjōni popis pridjal, v kterim kraju je bila imenovana riba najdena, in de bi se tamkej še več enacih škerlov razklālo in na tanjko pregledalo: morebiti bi se zamōglo, še kaj več okamnjen najti in za Ljubljanski muzeum pridobiti.

Vredništvo.

Shitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	21. Roshnizveta.		16. Roshnizveta.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pshenize domazhe ..	—	—	1	27
1 » » banafhke ..	1	21	1	26
1 » Turfhize	1	4	1	9
1 » Šorfhize	—	—	1	8
1 » Rēshi	1	2	1	10
1 » Jezhmena	—	—	—	58
1 » Profa	1	3	1	10
1 » Ajde	—	49	—	57
1 » Ovfa	—	—	—	40

PERLOSHEN LIST № 8,

h 26. listu kmetijskih in rokodelskih Noviz.

1845.

Kdor sheli, kako osnanilo v perloshenim listu natisniti in Novizam perdjati, plazha sa *vsako verstizo* 3 kr., zhe osnanilo le *enkrat* natisniti da; *dvakrat* 4 kr. in *trikrat* pa 5 kr.

Priporočilo.

Konec tega mesca jenja naročilo perviga pol leta na Novice. Tisti častiti prejemniki, ko so le za pretečeniga pol leta plačilo odrajtali, so prošeni, de *še v tem mescu* za družiga pol leta, to je od Maliserpana do konec leta, plačilo pošljejo, de bodo brez zadržka sledeče liste dobivali. Tisti pa, kateri jih želé *na novič* dobivati, nej svoje imena pri *bližni pošti* ali pa v Ljubljani v *tiskarnici* Novic (na Bregu v hiši št. 190) napovejo in naročivni denar vložijo. Po *pošti* veljajo 1 goldinar in 15 krajzarjev za *pol* leta, ali pa 2 goldinarja in pol za *celo* leto; v tiskarnici prijete pa le 1 goldinar za *pol* leta ali za *celo* leto 2 goldinarja. Še enkrat prosimo, de bi čast. prijerniki z naročilam *hitéli*, posebno tisti, ki Novice *poštam* naročujejo. To nam na eni strani delo konec mesca veliko polajša, na drugi strani pa zamoremo prejemnikom bolj po redu vstreči.

(19.)

Oglaf.

(1)

Pri bukvoškarkarju *J. Blasniku v' Ljubljani*, je ravno sdej na svetlo prifhel in je na prodaj:

Drugi popravljen, in pomnošen natis

krajnskiga vertnarja,

ali

poduzhenja,

v kratkim veliko sadnih dreves sarediti, jih s zepljenjem poshlahtiti, in lepe verte k velikimu pridu safaditi.

Na svetlobo dala z. k. kmetijska drushba na Krajskim.

Spisal

Franz Pirz,

fajmoshter per f. Jerneji v Pezhah, in tovarsh z. k. krajnske kmetijske drushbe, sdaj misijonar v Ameriki.

Veljá po stari zeni 24 krajzarjev.

Z. k. kmetijska drushba je gosp. *Pirzoviga* „Vertnarja“ po vfi pravizi she vezhkrat *slate buk-vize* imenovala, satorej je poskerbela, de so bile, ko je *pervi* natis poshel, kar hitro vnovizh natisnjene; kar jesik vtizhe, so po sedanjih potrebah popravljene, in s nekimi perstavki in s tremi *novimi* podobami pomnošene. Obá dela sta v tem *novim* natisu v *ene* prav lizhno natisnjene bukvice svesana, kar bo sadjorednikom gotovo bolj flushilo. Zela knjiga je, kakor v *pervim* natisu, v 9 rasdelkov rasdeljena; *pervi* rasdelik uzhi od *srejanja sadnih drevesz*; drugi od po-

shlahtnjenja sadnih drevesz s zepljenjem, od rasnih vish zepljenja in od orodja, ki je k temu delu potrebno; v *tretjim* rasdelku je na tanjko raslosheno poduzhenje od *presajanja shlahtnih drevesz*; v *zhetertim*, od *oskerbovanja rodovitnih dreves v sadnim vertu*; *peti* rasdelik uzhi od *bolesni sadniga drevja*; *shesti* od *shival, ki so drevju shkodljive*; v *sedmim* rasdeliku beremo od *perlikovzov*, v *osmimu* od *posodovzov* in v *devetimu* od *umniga ravnanja perde-lano sadje k pridu obrazhati*. Na konzu bukviz je natanjzhno *kasalo* posamesnih sapopadkov pridjano.

Ni treba teh bukviz na dalje priporozhevati, sakaj nje korist je she davnej od Slovenzov hvaleshno sposnana, samó to moramo pristaviti, kar gospod *Pirz* v „predgovoru“ od velikiga prida umne *sadjoréje* sami pravijo:

„Sposnati moramo Krajnzi! de smo v reji sadja she deljezh sad od drugih desheli, in de dobizhka, kateriga bi nam obilno dobriga sadja verglo, ne prevdarimo. Vidi se fizer tudi na Krajskim she marfikje shlahtno drevje, vender she veliko semlje prasne leshi, ktera bi lahko shlahtno sadje rodila, nam k shiveshu pomogla in prihodke sboljskala. Nasli poglavarji in oblastniki, ki dobro vedó, koliko prida pernese desheli, zhe se veliko dobriga in shlahtniga sadja safadi, perporozhajo in sapovedujejo, drevesa saditi, jih zepiti in skerbeti, de bi veliko shlahtniga sadja dobili. Vender vse leto ne bo nizh sdalo, dokler vi, kmetishki gospodarji! ne bote prav sposnali, koliko dobizhka dobro sadje pernese, in dokler do vertov praviga veselja nimate.

Le pomiflite, koliko prida vam sadje pernese. Vshivajte sroviga ali kuhaniga, vselej vam

veliko odrine. Zhe ga posufheniga perhranite, vas ob hudi letni lakote varje. Zhe ga v mesto prodaste, ali mosht is njega stlahzite, ali pa shganje is njega skuhate, vam bo veliko saleglo, in vam perhodke povikshalo. Lepo dobro sadje naf tedej rasveseli, nam k shiveshu pomaga, nam premoshenje poviksha in naf v hudi letni lakote varje. Persadevajte fi tedej kmetishki gospodarji! vse perpravne prostore s shlahtnim drevjem safajati, ker od tega bofte sami velik dobi-zhek vshivali, in vasbi otrozi vam bodo hva-leshni, in she po smerti bodo radi sa vas molili.

(20.)

Osnanilo.

(1)

Per *Leopoldu Kremsherju* hukvovésu in kupzhevavzu s bukvami v Ljubljani pod Tranzho so na prodaj:

1. Terdno saupanje na Jesufa v mo-

litvah, ali Molitvine bukvize k vezhi boshji zhasi, in pozheshenju Svetnikov. Natisnjene per Joshefu Blasniku 1845. — Veljá 18 kr.

Té bukvize saflushijo s tim bolj perporozhe-ne biti, ker rasun lepih molitev sa mnogoveršne perloshnosti, litanij, pé-fim k presvetimu résh-njimu Telésu in Materi boshji in poglavitnih ref-niz kerfhanskiga nauka — tudi trideset zhed-

nih podob per molitvah s. mashe obséshejo.

2. Molitvine bukvize, v kterih se naj-dejo molitve per s. mashi, pred in po spovedi, litanije in vezh drugih poboshnimu kristjanu po-trébnih molitev, posebno poboshnost k zhasi s. Joshefa. S podobo s. Joshefa spredej. Natis-njene per J. Blasniku 1845. Veljajo 12 kr.

3. Kuharske bukve. Is nemshkiga prestavljene od Valentina Vodnika. Popravljene, pomnoshene in tretjizh natisnjene. Veljajo 30 kr. Natisnjene per J. Blasniku 1842.

(18.)

(1)

Pri *Jurju Lerherju*, bukvarju v Ljubljani, je na prodaj:

Hrana Evangeljskih naukov, bogoljub-nim dusham dana na vse nedélje in sapovedane prasnike v léti.

Spisali dushni pastirji na spodnjim Shtajar-skim, na svitlo dal Anton Slomshhek, nekdanji kaplan per Novizerkvi.

Trije deli. Drugi pomnoshen natis. V Ze-lovzi 1845, veljá 2 goldinarja v srebru.

(15.)

Prodaja vina.

(2)

Krishanska grajshina prodaja vseskosi na gra-du shlahtniga Palijaruzita poleg Ljubljane mnogoveršne, prav dobre in nepoblojene vina, is Tershke Gore in is drusih Novomest-nih nogradov, med kterimi jih je nekaj tudi domazhiga pridelka, ter jih tozbi dan sa dan bokal po 3, 4, 5, 6 in 7 krajzarjev v srebru.

Kdor sheli od imenovaniga vina kupiti kaj, naj se sa-nj v Krishankih oglafi.

Krishanska grajshina.

v Ljubljani 7. Velitravna 1845.

(14.)

Osnanilo.

(2)

Per meni so naprodaj:

Slate jabelka.

Sloshil F. Baraga, misijonar v Ameriki. Veljajo terdo svesane 32 kr., s usnjatim herbtam pa 36 kr.

Vishe

sa pesme od Svetnikov in Svetniz v Ljubljanski shkofii, samo v poddrushnizah zheshenih.

Te bukvize, sa ktere so tukej vishe osnanjene, fo she v leti 1841 na dan perfhle in fo perfta-vek k vezhim delu s nadpifam:

Pesmi

od farnih pomozhnikov ali patrónov v Ljubljanski shkofii. Sloshil L. Dolinar 1839.

Sdej se per meni oboje bukve s vishami vred, skup ali pa posamesno dobé:

Pervi rasdelik sa 40 kr.

Vishe sanj sa 30 kr.

Drugi rasdelik sa 20 kr.

Vishe sanj sa 18 kr.

V obéh bukvah fo pesmi po mezjih rasverštene, kakor v pratki farni pomozhniko poredama sledijo, takó, dé se s mezjam Grudnam sazhno in s Listo-gnojem konzahajo. Pervi knjigi fo tudi na konzi pesmi sa vsaki pétek v postji posebej perstavljene.

Té pesmi saflushijo posebno perporozhene biti, ker niso famó polne kerfhanskiga duhá in lepih sgledov Svetnikov in Svetniz, ki jih je umetni pes-nik takó gorézhe spēval, de v vsakim sveftóft in nebéfhke ifkre vnéti morajo, kdor jih prebira ali prepéva; ampak fo tudi vgodno mérjene, perjétno sloshene in sploh v zhifiti Slovenshini pifane.

Joshef Blasnik,

tiskár v Ljubljani, na Bregu
Nr. 190.